Intervju: Wolfgang Petrisch, Visoki predstavnik za BiH”Nakon Miloseviceva uhicenja, Hercegovina je jedino utociste kriminogenih elemenata u regiji”

Dokazi jasno pokazuju postojanje direktne veze izmedju okupljene mase u Mostaru i vodja HDZ-a koji su u to vrijeme bili u blizini. Za hapsenje odgovornih madlezno je federalno tuziteljstvo. Ocekujem i pomoc zupanijske policije

JL: Zasto je prilikom uvodjenja privremene uprave u Hercegovacku banku prosloga petka bio angaziran SFOR?

WP: SFOR je sastavni dio provedbe Daytonskoga sporazuma i ukljucen je u sve akcije medjunarodne zajednice. Bilo je ocito da je SFOR bio u pozadini i nije provocirao nasilje, upravo suprotno. Medjunarodna zajednica bila je suvise optimisticna, ocekivala je da ce ljudi postivati zakon i omoguciti mirnu inspekciju banke. Ozlijedjene su 22 osobe, a neke su od njih jos na lijecenju. Pogledate li video-snimke, mozete vidjeti tijek dogadjaja. Nasilje su izazvali lokalni kriminogeni elementi.

JL: Zar mislite da je bilo opravdano angaziranje SFOR-a u tako zapaljivoj atmosferi u Hercegovini?

WP: Mijesate uzrok i posljedice. SFOR je vidljivo i konstantno prisutan na cijelom teritoriju BiH kako bi osigurao mir i stabilnost. U slucaju Mostara i Gruda SFOR je intervenirao tek

kad je nasilje izbilo. Mozete pogledati videosnimke na kojima je ocito da se radi o unaprijed smisljenom obrascu izazivanja nasilja, u izuzetno kratkom roku. Postoje sasvim jasne indicije da je rijec o organiziranom nasilju, i to elemenata sklonih nasilnu ponasanju. Organizirano su se pojavili, snimljeni su kako razgovaraju na mobitele, a nakon toga se okupila masa i nahrupila u zgradu banke. Unistavali su kompjutore i dokumentaciju te fizicki nasrnuli na financijske inspektore. Sasvim je jasno da je jedna grupa nahuskala ostale da dodju na lice mjesta. Nije nikakva slucajnost sto su na istom mjestu uoceni Mijo Zlaan Jelic i njegovi suradnici.

JL: Gdje?

WP: Jelic i dio ljudi iz vrha HDZ-a u to su vrijeme bili u kaficu preko puta Hercegovacke banke. Oni ce uistinu morati objasniti radi li se o pukoj slucajnosti ili o orgaaniziranom okupljanju mase.

Veza HDZ-a i mase

JL: Smatrate li da je Jelavic osobno odgovoran za nerede u petak?

WP: Upravo zbog tezine dokaza, a zbog mogucih pravnih dokaza, mislim da trebamo pricekabamo pricekati ishod istrage. Medjutim, dokazi jasno pokazuju postojanje direktne veze izmedju okupljane mase i vodja HDZ-a koji su u to vrijeme bili u blizini. Isti takav obrazac postojao je i na drugim mjestima gdje su izbili incidenti.

JL: Tko provodi istragu i tko ce biti odgovoran za hapsenje odgovornih?

WP: Federalno tuziteljstvo. Ocekujem pomoc zupanjske policije. Kazu da djeluju profesionalno, pa neka to i dokazu.

JL: Najavljuju se uhicenja celnika HDZ-a. Zar zaista mozete zamisliti da mostarska policija uhiti, naprimjer, Jelavica?

WP: Samo pitanje jasno pokazuje nepostojanje vladavine prava u Mostaru i Hercegovini. A za to punu odgovornost snosi HDZ koji je tamo na vlasti i vlada vec deset godina. Sada je vrijeme da se ta situacija promijeni i da se omoguci obicnim gradjanima Hrvatima i drugima koji zive u Mostaru i Hercegovini, pravo da budu zasticeni od kriminalaca i nasilnika. Osobno necu prihvatiti nista manje od profesionalnoga ponasanja policije. To nije policija HDZ-a. Nakon uhicenja Milosevica u Beogradu, zapadna Hercegovina posljednje je utociste kriminogenih elemenata u regiji. To medjunarodna zajednica nece tolerirati. Da budem potpunao jasan medjunarodna zajednica nije dopustila odcjepljenje Knina ni "srpske republike" u Hrvatskoj i nece dopustiti ni Jelavicevu samoupravu u Hercegovini.

JL: Milosevic je uhicen nakon sto je izgubio izbore i podrsku gradjana. HDZ je na tom podrucju pobijedio na regularnim izborima. Zar mislite da je sada pravo vrijeme?

WP: Ali mi ne mozemo izabrati pravo vrijeme. Ne mozemo vise cekati ni na uspostavu pravne drzave na cijelom teritoriju BiH. Kad pobijedite na izborima, to ne znaci da imate pravo krsiti zakon. Ni pet mjeseci nakon izbora HDZ nije formirao nove vlade na prostorima gdje je pobijedio. Kakva je to demokracija?

Obracun s kriminalom

JL: Najavljujete akciju uspostave pravne drzave u Hercegovini bez odlaganja. Vjerujete li da bi akcija koja bi ukljucivala uhicenja mogla biti uspjesna. U trenutku kad HDZ doista uziva podrsku 95 posto Hrvata u Hercegovini?

WP: Sumnjam da je rijec o 95 posto ljudi, no uistinu ih podrzava velik broj Hrvata. Istodobno postoje stotine indicija o pritiscima HDZ-a prema Hrvatima kako bi ih disciplinirao. Mora se prekinuti ta totalitarna ovisnost Hrvata o HDZ-u. HDZ je od Hrata u Hercegovini napravio svoje taoce. Tako nema nikakve demokratske alternatie. Iz povijesti je poznato da je

na tom podrucju uvijek postojao otpor prema vlastima. Zagreb je na demokratski nacin uspio izbaciti hercegovacku mafiju iz svoje zemlje. Nazalost, mi smo jos suoceni s njima.

JL: Vjerujete li da takva akcija moze proci bez ljuci bez ljudskih zrtava?

WP: Osnovni je cilj da se to obavi na miran nacin jer su ljudski zivoti izuzetno vrijedni. Kad god se radi o jednoj takvoj odlucnoj, robusnoj akciji, vodim stalni dijalog s drugim Hrvatima, umjerenim snagama, poput premijera Bozidara Matica, clana Predsjednistva Joze Krizanovica i drugih. Demokratske BiH nema bez hrvatskoga naroda, no Hrvati sami moraju shvatiti da za njih nema buducnosti ako se budu oslanjali na kriminogene elemente. Moraju se distancirati od njih u vlasitom interesu i interesu svoje djece.

JL: Kad mozemo ocekivati novu akciju?

WP: Na koju akciju mislite?

JL: Obracun s kriminalom o kojemu ste govorili?

WP: Vec je u tijeku. Vec smo dosli do pola cijele akcije.

JL: Kad se ocekuju uhicenja?

WP: Ne govorim o pojedinacnim slucajevima, to je odgovornost tijela ove zemlje. Zelim jasno reci mi nismo ovdje da bismo kaznjavali, mi smo ovdje da bismo pomogli u uspostavi pravne drzave i vladavine prava. Mogu vam jamciti da ce svatko tko je optuzen za nezakonito ponasanje biti saslusan pred pravednim sudom. Ljudi moraju shvatiti da je vladavina prava u njihovu interesu. Medjunarodna zajednica ide sporo, ali nece stati, dok se ne uspostavi demokracija i sloboda. Demokracija mora doci i do Sirokog Brijega i Posusja i Gruda i Mostara. I Hercegovina j Hercegovina je sastavni dio Europe.